

บทที่ 1

บทนำ

1.1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าได้เต็มที่ ต้องอาศัยกำลังคนในชาติเป็นหลัก ซึ่งหมายความว่า ความมีประสิทธิภาพและความพร้อมของประชากรในชาติด้วย ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาประชากรของชาติอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้มีความรู้ ความพร้อมเสมอสำหรับการเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ตามโลกปัจจุบัน ทั้งนี้ ด้วยความเชื่อมั่นว่าเมื่อมีการพัฒนาคนในชาติให้มีคุณภาพแล้ว การพัฒนาในด้านอื่น ๆ ก็จะมีผลอย่างมีประสิทธิภาพเช่นเดียวกัน และกลไกที่เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาดังกล่าว ก็คือการศึกษาโดยมีครูเป็นผู้ทำหน้าที่เป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดความรู้ทางการศึกษา หรือนำการศึกษาเพื่อไปสู่การพัฒนา ครูจึงอยู่ในฐานะที่เป็นหัวใจสำคัญที่จะพัฒนาคนให้เป็นคนดีมีความเจริญก้าวหน้า ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมตลอดจนบุคลิกภาพเป็นผู้นำทางปัญญาและความคิดตลอดจนการพัฒนาในด้านอื่น ๆ เพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะพัฒนาครูให้มีคุณภาพสูงขึ้นทุก ๆ ด้านดังที่กล่าวมาแล้ว เพื่อให้เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นที่ยอมรับและยกย่องของสังคม และประการสำคัญ เพื่อส่งผลต่อเยาวชนและประเทศชาติต่อไปรัฐได้ตระหนักสำคัญที่จะพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา จึงกำหนดนโยบายให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทางการพัฒนาวิชาชีพครูได้เร่งดำเนินการยกระดับ และควบคุมมาตรฐานวิชาชีพครูให้สูงขึ้น โดยมีสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานทำหน้าที่การบริหารงานบุคคล โดยทำหน้าที่ควบคุมมาตรฐานด้านวิชาชีพของข้าราชการครูด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการครูมีความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพของตน เป็นผู้กำหนดระเบียบหลักเกณฑ์และวิธีการในการเลื่อนตำแหน่งหรือระดับเงินเดือนของข้าราชการครูให้สูงขึ้น (โกศล ประคองเพชร. 2536) เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ข้าราชการครูได้พัฒนาตนเองด้านความรู้ ด้านอาชีพและ

สถานภาพทางสังคม โดยเฉพาะในเรื่องการพัฒนาการปฏิบัติงานทางวิชาการเป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้ก้าวหน้าในหน้าที่ของตนเองตามสายงานที่รับผิดชอบ โดยกำหนดตำแหน่งให้ครูสายผู้สอนในสถานศึกษาที่สอนในระดับต่ำกว่าปริญญาตรีได้รับเงินเดือนตั้งแต่ระดับ 1 จนถึงระดับ 9 จำนวน 5 ตำแหน่งดังนี้

ตำแหน่ง	ระดับเงินเดือน
ครู 1	1 - 3
ครู 2	2 - 4
อาจารย์ 1	3 - 5 (6)
อาจารย์ 2	6 - 7
อาจารย์ 3	6 - 8 (9)

ในการปรับปรุงการกำหนดตำแหน่งข้าราชการครูซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้สอน ให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 รับเงินเดือนระดับ 7 หรืออาจารย์ 3 รับเงินเดือนระดับ 6-8 หรืออาจารย์ 3 รับเงินเดือนระดับ 9 นั้น คณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) กำหนดให้เสนอผลงานทางวิชาการด้วย ซึ่งผลงานทางวิชาการที่เสนอจะต้องเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสอน ที่แสดงความชำนาญการ หรือความเชี่ยวชาญทางด้านการสอน หรือเป็นผลงานทางวิชาการในลักษณะอื่นที่ ก.ค. กำหนดและเห็นว่าใช้ประโยชน์ในการสอนหรือการศึกษาได้เป็นอย่างดี (ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. 2536) ในส่วนของการขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.) ได้ออกหลักเกณฑ์และวิธีการเพิ่มเติมตามกฎหมาย ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2535) ในการกำหนดให้ข้าราชการครูผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ให้ได้รับเงินเดือนระดับ 7 เพื่อสำหรับข้าราชการครูตำแหน่งอาจารย์ 2 ซึ่งได้รับเงินเดือนสูงสุดของระดับ 6 หรือเป็นผู้มีอายุราชการไม่น้อยกว่า 20 ปี สำหรับข้าราชการครูผู้ได้รับคุณวุฒิปริญญาตรีทางการศึกษาขึ้นไป หรือปริญญาวิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ที่ ก.ค. รับรองหรือต้องมีอายุราชการไม่น้อยกว่า 25 ปี สำหรับข้าราชการครูผู้ได้วุฒิทางการศึกษามากกว่า

ปริญญาตรี หรือคุณวุฒिवิชาชีพอื่นที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่านี้ ที่ ก.ค. รับรองโดยเสนอผลงานทางวิชาการ (แผนการสอนหรือบันทึกการสอน) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค. กำหนด จนในปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูได้ออกกฎ ก.ค. ฉบับที่ 19 พ.ศ. 2539 โดยได้กำหนดให้ตำแหน่งอาจารย์ 2 รับเงินเดือนในระดับ 7 ได้โดยไม่ต้องจัดทำผลงานทางวิชาการก็ตาม แต่การจัดทำผลงานทางวิชาการก็ยังถูกกำหนดให้จัดทำเพื่อเสนอขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้นในตำแหน่งอาจารย์ 3 หรือตำแหน่งอื่น ๆ ในสายผู้บริหารการศึกษา ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ตั้งแต่ระดับ 7 ขึ้นไปก็ยังคงจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งอยู่ และแม้ว่าเรื่องการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่ง จะได้รับความสนใจจากข้าราชการครูเป็นที่แพร่หลาย และครูส่วนใหญ่ต่างมีความกระตือรือร้นที่จะจัดทำผลงานทางวิชาการก็ตามแต่ก็ยังพบว่าครูส่วนใหญ่ยังไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพราะยังไม่รู้ว่าจะเริ่มต้นอย่างไร (ศักรินทร์ สุวรรณโรจน์. 2536) ซึ่งก็สอดคล้องกับ ชัยพจน์ รังงาม (2536) ที่พบว่าข้าราชการครูในเขตการศึกษา 2 มีปัญหาในการจัดทำผลงานทางวิชาการอื่นเนื่องจากว่าไม่รู้จะเริ่มต้นอย่างไรดี นั่นก็หมายความว่ายังมีปัจจัยหลายประการที่มีผลทำให้ข้าราชการครูไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี มีข้าราชการครูผู้สอนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการ และได้เสนอเป็นผลงานจัดทำคำขอปรับปรุงกำหนดตำแหน่งและ ก.ค. ได้อนุมัติและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 แล้วจำนวน 481 คน ซึ่งถือได้ว่าเป็นปริมาณงานที่ค่อนข้างน้อยและเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนข้าราชการครูสายผู้สอนที่มีอยู่ถึง 8,573 คนถือว่ามีสัดส่วนยังไม่เป็นที่พอใจข้าราชการครูสายผู้สอนที่ไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เป็นปัญหาที่หน่วยงานหรือผู้มีส่วนรับผิดชอบจะต้องหาแนวทางพัฒนาปรับปรุงต่อไปผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาตัวแปร ที่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จต่อการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อให้ข้าราชการครูหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้นำไปพัฒนาวางแผนการจัดทำผลงานทางวิชาการต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษากการวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับครูผู้สอนในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่นำมาศึกษามีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการจน ได้รับเลื่อนดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ทุกปัจจัย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากร ได้แก่ครูสายผู้สอนที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ (เพิ่มเติม) ตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2535) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 ถึงปี พ.ศ.2538 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อุดรธานี จำนวน 481 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ครูสายผู้สอนที่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการ (เพิ่มเติม) ตามกฎ ก.ค.ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2535) ตั้งแต่ปี พ.ศ.2536 ถึงปี พ.ศ.2538 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อุดรธานี จำนวน 218 คน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย .-

4.3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ตัวแปรที่นำมาศึกษาว่าเป็นปัจจัยที่ส่งผล ต่อการจัดทำผลงานทางวิชาการ ดังนี้

- ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทำงาน
- การวางแผนการทำงาน
- ผลตอบแทนที่ได้รับ
- ความก้าวหน้าในงาน
- ฐานะทางเศรษฐกิจ
- ความต้องการความสำเร็จ

- สภาพการปฏิบัติงาน
- การสนับสนุนจากหน่วยงาน
- การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน
- การได้รับยกย่องและยอมรับจากสังคม

4.3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสำเร็จในการได้รับเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7

1.5. ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อขอเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ของข้าราชการครูสายผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีครั้งนี้ไม่ศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ระดับสติปัญญา เพศ อายุ ที่เกิดขึ้นกับตัวครูผู้สอนตำแหน่งอาจารย์ 2 ระดับ 7 และเป็นการสอบถามกลุ่มครูฝ่ายเดียว

1.6. ข้อตกลงเบื้องต้น

ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 ของครูสายผู้สอนที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง ถือว่าเป็นข้อมูลที่เป็นจริง

1.7. คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการครูสายผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่ได้รับอนุมัติและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7 ตามหลักเกณฑ์และวิธีการเพิ่มเติมตามกฎ ก.ค. ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2535) ตั้งแต่ พ.ศ. 2536-2538

ก.ค. หมายถึง คณะกรรมการข้าราชการครู ผู้ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการ ประเมินและอนุมัติให้ครูสายผู้สอน ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

อ.ก.ค. สปช. หมายถึง อนุกรรมการข้าราชการครูสามัญ สำนักงาน คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการประเมินให้ ครูสายผู้สอนได้รับเลื่อนตำแหน่ง เป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการ หมายถึง ปัจจัยที่เป็นแรงจูงใจและปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเสนอขอกำหนดตำแหน่งจนได้รับเลื่อนเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ทักษะความรู้ ความชำนาญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูสายผู้สอนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ที่ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

การวางแผนการทำงาน หมายถึง การที่ครูสายผู้สอนผู้ซึ่งได้รับเลื่อนให้ ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อุดรธานี มีขั้นตอนในการจัดทำผลงานทางวิชาการอย่างเป็นระบบ โดยอาศัย แนวทางตามหลักการและทฤษฎี

ผลตอบแทนที่ได้รับ หมายถึง อัตราเงินเดือนและผลประโยชน์ที่ครูสายผู้ สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีได้รับหลังจากได้เลื่อนตำแหน่ง เป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 แล้ว

ความก้าวหน้าในงาน หมายถึง การที่ครูสายผู้สอนสังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีได้รับการเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งสูงขึ้นและเป็นพื้นฐาน ที่จะขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 3 หรือได้รับการประเมินเพื่อความก้าวหน้า ทางวิชาชีพในการเปลี่ยนสายงานเป็นผู้บริหารต่อไป

ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ ฐานะทางเศรษฐกิจของครูที่จัดทำ ผลงานทางวิชาการและความมั่นใจว่าจะมีรายได้ที่คุ้มค่า เมื่อได้รับความสำเร็จ เลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

ความต้องการความสำเร็จ หมายถึง แรงจูงใจที่เกิดขึ้นภายในตัว ข้าราชการครู ที่เป็นตัวกระตุ้นให้ข้าราชการครูสายผู้สอน ในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี จัดทำผลงานทางวิชาการจนได้รับความสำเร็จ และได้รับเลื่อนให้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 2 ระดับ 7

สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ครูสายผู้สอนผู้ซึ่งจัดทำผลงานทาง วิชาการสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี มีงานที่ได้รับมอบหมาย ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การปกครองนักเรียน งานสนับสนุนการเรียน การสอน งานธุรการ ตลอดจนการได้รับผิดชอบโครงการต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียน โดยตรงและหน่วยงานนอกโรงเรียน

การสนับสนุนจากหน่วยงาน หมายถึง การที่ครูสายผู้สอนผู้ซึ่งจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือแนะนำจากหน่วยงานระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ระดับกลุ่มโรงเรียน และระดับโรงเรียนจนส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการและได้รับเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

การสนับสนุนจากเพื่อนร่วมงาน หมายถึง การที่ครูสายผู้สอนผู้ซึ่งจัดทำผลงานทางวิชาการเพื่อขอเลื่อนตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี ได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือแนะนำจากเพื่อนข้าราชการครูทั้งภายในโรงเรียนเดียวกันและโรงเรียนอื่น ๆ จนมีส่วนทำให้ได้รับความสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการ และได้รับเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

การได้รับยกย่องและยอมรับจากสังคม หมายถึง การที่ครูสายผู้สอนผู้ซึ่งได้รับเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานีได้รับเกียรติยกย่อง ยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานอื่น ๆ ตลอดจนบุคคลทั่วไปในสังคม

ประเภทของกลุ่มประสบการณ์ที่เสนอขอผลงาน หมายถึง กลุ่มทักษะภาษาไทย กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ กลุ่มประสบการณ์พิเศษ (ภาษาอังกฤษ) ที่ครูสายผู้สอนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอุดรธานี จัดทำเสนอเป็นผลงานทางวิชาการเพื่อให้ได้รับเลื่อนเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7

1.8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการจัดทำผลงานทางวิชาการกับการได้รับเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 ซึ่งจะเป็นแรงจูงใจและแนวทางให้สามารถจัดทำผลงานทางวิชาการได้สำเร็จต่อไป

2. ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางประกอบการวางแผน และพัฒนาครูสายผู้สอนในการจัดทำผลงานทางวิชาการให้ได้รับความสำเร็จต่อไป